

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА

МІЖНАРОДНА ІНФОРМАЦІЯ

Методичні рекомендації до вивчення дисципліни
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю
291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
освітньої програми «Міжнародні відносини та регіональні студії»

Електронний ресурс

Рецензенти:

Ю. А. Калюжна – кандидат політичних наук, доцентка кафедри політології, соціології і культурології Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Т. М. Мірошніченко – кандидат економічних наук, доцентка, заступниця директора з адміністративних питань та цифрового розвитку ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу».

*Затверджено до розміщення в мережі Інтернет рішенням Науково-методичної ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 10 від 21 травня 2025 року)*

М 58 **Міжнародна інформація** : методичні рекомендації до вивчення дисципліни для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» освітньої програми «Міжнародні відносини та регіональні студії» [Електронний ресурс] / уклад. Г. С. Панасенко. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. – (PDF 59 с.)

Видання розроблено для здобувачів вищої освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (освітня програма «Міжнародні відносини та регіональні студії»); містить структурований виклад основних теоретичних і практичних аспектів дисципліни «Міжнародна інформація». У ньому розглянуто ключові поняття та категорії, принципи функціонування міжнародних інформаційних потоків, механізми інформаційної політики держав, а також роль масмедіа та цифрових технологій у міжнародних комунікаціях.

Окрему увагу приділено аналізу сучасних викликів інформаційної безпеки, маніпулятивним технологіям у міжнародному інформаційному просторі, а також методам збору, обробки та аналізу міжнародної інформації.

Рекомендації містять перелік основних тем, питання для самостійного опрацювання, практичні кейси, що сприяють ефективному засвоєнню матеріалу та розвитку критичного мислення здобувачів вищої освіти.

Видання розраховане на студентів, викладачів, а також усіх, хто цікавиться проблематикою міжнародної інформації та її впливом на глобальні політичні процеси.

УДК 327:316.77

© Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна, 2025

© Панасенко Г. С., уклад., 2025

ЗМІСТ

Вступ	3
1. Програма навчальної дисципліни	3
2. Тематичний план навчальної дисципліни	6
3. Інструктивно-методичні матеріали до семінарських занять	12
4. Завдання для самостійної роботи	22
5. Методи навчання	33
6. Методи контролю та критерії оцінювання	33
7. Схема нарахування балів	38
8. Шкала оцінювання	38
9. Питання для підсумкового контролю (заліку)	39
10. Зразок залікового білета	42
11. Політика щодо академічної доброчесності	44
12. Рекомендована література	45
13. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення	48
14. Основні терміни та поняття	49

ВСТУП

«Міжнародна інформація» – це навчальна дисципліна, що вивчає процеси формування, поширення та впливу інформаційних потоків у міжнародних відносинах. Вона досліджує роль масмедіа, цифрових технологій, інформаційної безпеки та комунікаційних стратегій у глобальній політиці.

Дисципліна є важливим елементом підготовки фахівців у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, сприяє розвитку аналітичного мислення та навичок інформаційної безпеки в умовах цифрової глобалізації.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни є формування цілісного впорядкованого розуміння суті та основних етапів становлення міжнародного інформаційного простору, закласти чітке розуміння місця та ролі України в глобальному інформаційному просторі та ймовірні перспективи щодо зміни її становища.

Основними завдання вивчення дисципліни є:

- Навчитись критично аналізувати інформаційні потоки.
- Опанувати методи роботи з міжнародними інформаційними ресурсами.
- Оцінювати вплив інформаційної політики держав.
- Розпізнавати фейкові новини та інформаційні маніпуляції.
- Використовувати сучасні технології збору та аналізу міжнародної інформації.

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

- ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 20. Навички міжособистісної взаємодії, цінування та повага різноманітності та багатокультурності.
- ЗК 21. Здатність діяти відповідально, проявляти громадянську свідомість, відповідати за якість виконаної роботи.

- формування наступних спеціальних компетентностей:

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.

СК12. Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).

- формування наступних м'яких навичок (soft skills):

1. критичного мислення;
2. креативного мислення;
3. міжособистісних навичок;
4. лідерства;
5. професіоналізму;
6. робочої етики тощо.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми (стандарту) студенти повинні досягти таких результатів навчання:

РН07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.

РН08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.

РН10. Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами на професійному рівні, необхідному для ведення професійної дискусії, підготовки аналітичних та дослідницьких документів.

РН11. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні довідки.

РН14. Використовувати сучасні цифрові технології, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи для розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

РН15. Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.

РН 29. Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток. Обов'язковою складовою частиною навчального процесу є самостійне опрацювання відповідної наукової та спеціальної літератури. Передбачено самостійну роботу з підручниками, посібниками, словниками, навчальною та довідковою літературою.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Історія розвитку та поширення інформації. Структура, властивості, джерела, канали розповсюдження міжнародної інформації, її природа і ключові характеристики; інформаційні ресурси

Поняття «міжнародна інформація». Міжнародна інформація як система. Міжнародна інформація, її природа і ключові характеристики. Структурні особливості та класифікаційні ознаки міжнародної інформації. Властивості міжнародної інформації. Джерела міжнародної інформації, їхня структура та характеристики.

Канали розповсюдження міжнародної інформації. Поняття інформаційних ресурсів. Національні інформаційні ресурси. Правове регулювання відносин щодо окремих видів інформаційних ресурсів.

*Тема 2. Міжнародна інформація в системі міжнародних відносин.
Світовий ринок інформаційних технологій*

Інформація як феномен буття та явище соціального існування людини та її роль в сучасних міжнародних відносинах.

Важливість світового ринку інформаційних технологій. Роль і значення інформації в дипломатії та міжнародних відносинах.

Вплив інформаційних засобів масової інформації на формування глобальних думок та поглядів. Глобалізація і ринок інформаційних технологій. Роль глобалізації в розвитку ринку інформаційних технологій.

Вплив соціальних мереж та дезінформації на міжнародний дискурс. Міжнародні договори та угоди, пов'язані з інформаційною безпекою та приватністю. Роль міжнародних організацій у регулюванні глобальних інформаційних питань.

Тема 3. Технології міжнародної інформації. Методи і засоби пошуку, збирання, добування та оцінки інформації, у т.ч. конфіденційної та секретної. Захист особистих даних

Поняття «технології міжнародної інформації». Технології трансляції новин. Вплив технологій трансляції новин на міжнародні відносини. Технологія управління «прикладними» технологіями – інформаційні мегатехнології. «Міжнародні інформаційні системи»: поняття та основні етапи розвитку.

Технології проведення оглядів різних міжнародних аналітичних агентств. Поняття «Інтернет» та його значення для розвитку сучасного світу. Поняття «технології управління інформацією».

Визначення поняття “право на приватність”. Чотири види приватності, встановлені міжнародно-правовими актами. Інформаційна та комунікативна приватність. Створення міжнародних стандартів для узгодження національних положень щодо захисту персональних даних.

Діяльність Ради Європи у сфері захисту персональних даних. Комісія експертів з приватності та комп’ютерів. Стандарти захисту персональних даних, встановлені Європейськими Співтовариствами та Європейським Союзом. Загальна характеристика основних документів, прийнятих в рамках Європейських Співтовариств та Європейського Союзу.

Тема 4. Інформаційний простір та інформаційні потоки

Роль інформаційного простору в сучасному суспільстві та міжнародних відносинах.

Поняття інформаційних потоків та їхні джерела. Різні типи інформаційних потоків: новини, дані тощо. Роль інформаційного простору у формуванні глобальних думок та поглядів. Вплив інформаційних потоків на міжнародний дискурс та рішення.

Роль медіа та інформаційних агентств в створенні та поширенні інформаційних потоків. Процеси вибору та фільтрації інформації в медіа.

Поняття дезінформації та фейків. Вплив дезінформації на міжнародні відносини та громадськість.

Загрози кібербезпеці в інформаційному просторі. Заходи та стратегії для захисту від кібератак та дезінформації.

Роль міжнародних організацій та договорів у регулюванні інформаційного простору.

Тема 5. Інформаційні ресурси та потреби. Культура інформаційного споживання. Політичні процеси в сучасних умовах та роль інформації

Поняття інформаційних ресурсів та їхня класифікація. Зміщення акцентів у суспільстві в ієрархії соціальних потреб. Інформаційні потреби, їхня важливість в XXI столітті.

Систематизація інформаційних потреб. Співвідношення інформаційної потреби з інформаційними інтересами та інформаційним запитом. Динаміка інформаційних потреб та фактори їхнього розвитку. Основні методи дослідження інформаційних потреб.

Інформаційна культура споживачів інформації. Світова координація освітніх зусиль у галузі міжнародної інформації.

Політична інформованість у XXI ст. та розвиток політичного життя. Перехід від традиційного поширення інформації до поширення її за допомогою новітніх технологій.

Сучасна палітра політичного світу з різноманітністю поглядів і систем їх реалізації в соціальному середовищі.

Нові види і форми поширення інформації серед політичних міжнародних формувань. Проблеми висвітлення політичних процесів сучасними ЗМІ.

Тема 6. Інформаційна аналітика та інформаційний супровід інститутів (суб'єктів) міжнародної взаємодії і політики

Специфіка та механізм інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародного обміну інформацією. Мета і специфіка інформаційно-аналітичної діяльності. Головні завдання інформаційно-аналітичної діяльності

Головні завдання та функції інформаційно-аналітичної роботи в міжнародних відносинах. Основні форми і тенденції розвитку сучасних інформаційно-аналітичних центрів. Поняття «фабрики думок» і «мозкових центрів», їхня специфіка. Класифікація фабрик думок, які діють в міжнародних відносинах. Формування та розвиток в Україні «фабрик думок» та «мозкових центрів» сфери міжнародного обміну інформацією. Структура і особливості діяльності інформаційно-аналітичних центрів України.

Інформаційний моніторинг у сфері міжнародного обміну інформацією: сутність, завдання, умови реалізації.

Тема 7. Інформаційні війни

Історія виникнення інформаційних війн та їх особливості в процесі становлення. Характерні ознаки новітніх інформаційних війн.

Методи й засоби ведення інформаційної війни. Захист від негативних інформаційних впливів. Мета інформаційної війни. Технологічний та ідеологічний аспекти інформаційної війни. Інформаційні війни в економічній, військовій і культурній сферах: відмінність і взаємозв'язок.

Зовнішні та внутрішні інформаційні загрози. Поняття, основні риси та види інформаційної зброї.

Тема 8. Інформаційна безпека у сучасному світі: міжнародна, регіональна та національна. Напрямки інформаційної безпеки

Поняття інформаційної безпеки та її напрями. Зміст стратегії інформаційної безпеки. Найважливіші види інформації, яких стосується проблема інформаційної безпеки. Класифікація інформації за ступенем її таємності. Визначення поняття “захист інформації”. Інформаційна безпека як глобальна проблема захисту інформації, інформаційного простору та інформаційного суверенітету, а також як проблема інформаційного забезпечення прийняття урядових рішень.

Національні інтереси в інформаційній сфері. Політика формування національного інформаційного простору. Інформаційна безпека у сучасному світі.

Основні закони України у сфері національної інформаційної безпеки. Проблеми та перспективи розвитку національної інформаційної безпеки України.

Тема 9. Міжнародна та вітчизняна інформаційна політика. Програми національної інформаційної політики країн світу.

Визначення інформаційної політики. Роль і значення інформаційної політики в сучасному світі. Зв'язок між інформаційною політикою та політичними процесами.

Основні аспекти міжнародної інформаційної політики. Роль інформаційних технологій у міжнародній інформаційній політиці. Міжнародні організації та їх роль у формуванні міжнародної інформаційної політики. Приклади міжнародних конфліктів, пов'язаних з інформаційною політикою.

Загальні принципи вітчизняної інформаційної політики. Законодавча база та нормативні акти, що регулюють інформаційну політику в країні. Роль державних та недержавних інституцій у формуванні інформаційної політики.

Аналіз історичного розвитку інформаційної політики в окремих країнах. Приклади успішних програм національної інформаційної політики. Порівняння різних підходів до інформаційної політики в різних країнах.

Аналіз впливу інформаційної політики на внутрішні та зовнішні справи країни.

Тема 10. Місце та роль України у світовому інформаційному просторі.

ЗМІ в Україні

Сучасний стан інформаційного простору в Україні. Вплив геополітичного контексту на інформаційну роль України.

Участь України в міжнародних медіаорганізаціях та проєктах.
Зовнішньополітична комунікація України в інформаційному просторі.
Порівняння інформаційного впливу України з іншими країнами.

ЗМІ як чинник формування інформаційного простору України. Різновиди та розвиток ЗМІ в незалежній Україні.

Вплив ЗМІ на суспільство і політику в Україні. Свобода слова та журналістська етика в Україні. Сучасні виклики та проблеми ЗМІ в Україні. Тенденції розвитку ЗМІ в Україні. Вплив технологічних інновацій на медіа і інформаційний простір України.

3. ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Теми семінарських занять

№№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1.	Тема 1, 2. Історія розвитку та поширення інформації. Структура, властивості, джерела, канали розповсюдження міжнародної інформації, її природа і ключові характеристики; інформаційні ресурси. Міжнародна інформація в системі міжнародних відносин. Світовий ринок інформаційних технологій.	2
2.	Тема 3. Технології міжнародної інформації. Методи і засоби пошуку, збирання, добування та оцінки інформації, у т.ч. конфіденційної та секретної. Захист особистих даних.	2
3.	Тема 4, 5. Інформаційний простір та інформаційні потоки. Інформаційні ресурси та потреби. Культура інформаційного споживання. Політичні процеси в сучасних умовах та роль інформації.	2
4.	Тема 6. Інформаційна аналітика та інформаційний супровід інститутів (суб'єктів) міжнародної взаємодії і політики.	2
5.	Тема 7. Інформаційні війни.	2
6.	Тема 8. Інформаційна безпека у сучасному світі: міжнародна, регіональна та національна. Напрямки інформаційної безпеки	2
7.	Тема 9. Міжнародна та вітчизняна інформаційна політика. Програми національної інформаційної політики країн світу.	2
8.	Тема 10. Місце та роль України у світовому інформаційному просторі. ЗМІ в Україні.	2
	Разом	16

Завдання до семінарського заняття 1

«Історія розвитку та поширення інформації. Структура, властивості, джерела, канали розповсюдження міжнародної інформації, її природа і ключові характеристики; інформаційні ресурси. Міжнародна інформація в системі міжнародних відносин. Світовий ринок інформаційних технологій»

Здобувачі поділяються на підгрупи (до 5-ти осіб).

Обирають будь-яке із запропонованих нижче завдань.

Презентують свою відповідь (до 7 хвилин).

Завдання у підгрупах не повинні повторюватись!

1. Аналіз розвитку історичних засобів інформаційного спілкування, включаючи винаходи, які вплинули на способи поширення інформації. Спробуйте виділити ключові моменти та технологічні революції.
2. Аналіз сучасних джерел інформації, таких як соціальні мережі, новинні портали, телебачення та інше. Оцініть їхню об'єктивність, достовірність та вплив на міжнародні відносини.
3. Роль інформаційних технологій у світових конфліктах: як інформаційні технології вплинули на розвиток та ведення світових конфліктів (аналіз впливу кібератак, соціальних медіа тощо).
4. Провести порівняльний аналіз систем інформаційної безпеки різних країн та оцінити, як це впливає на міжнародні відносини.
5. Спроекувати та розробити інформаційний ресурс, який би був корисним для сприяння міжнародних відносин, інтернаціонального співробітництва та розвитку.
6. Провести дослідження стану та тенденцій світового ринку інформаційних технологій, включаючи розвиток сучасних технологій та їхній вплив на глобальну політику.

Завдання до семінарського заняття 2

«Технології міжнародної інформації. Методи і засоби пошуку, збирання, добування та оцінки інформації, у т.ч. конфіденційної та секретної. Захист особистих даних»

Здобувачі поділяються на підгрупи (до 5-ти осіб).

Обирають будь-яке із запропонованих нижче завдань.

Презентують свою відповідь (до 7 хвилин).

Завдання у підгрупах не повинні повторюватись!

1. Розглянути різні методи збору та аналізу інформації у міжнародних дослідженнях, такі як анкетування, інтерв'ю, контент-аналіз тощо: проаналізувати переваги та недоліки кожного методу та подумати, як вони можуть бути використані в реальних міжнародних проєктах.
2. Дослідження ризиків, пов'язаних із збором та передачею конфіденційної інформації в міжнародних відносинах: розробити план захисту конфіденційності інформації та висвітлити стратегії її збереження в цифровому середовищі.
3. Провести порівняльний аналіз різних інструментів і технік для збору інформації з Інтернету, включаючи веб-скрапінг, соціальний медіа-моніторинг і т.д.: оцінити, які інструменти найбільше підходять для різних видів досліджень.
4. Створити сценарій атаки на особисті дані і розробити стратегію для їхнього захисту; врахувати можливі загрози та розробити план захисту особистих даних в реальному світі.
5. Провести оцінку інформаційних джерел, включаючи джерела новин, наукові публікації та інші джерела: розглянути критерії об'єктивності, достовірності та актуальності інформації.

Завдання до семінарського заняття 3

«Інформаційний простір та інформаційні потоки. Інформаційні ресурси та потреби. Культура інформаційного споживання. Політичні процеси в сучасних умовах та роль інформації»

Здобувачі поділяються на підгрупи (до 3-х осіб).

Обирають будь-яке із запропонованих нижче завдань.

Презентують свою відповідь (до 5 хвилин).

Завдання у підгрупах не повинні повторюватись!

1. Провести аналіз свого власного інформаційного споживання протягом тижня: відстежити, яку інформацію споживаєте, джерела, які використовуєте, і як це впливає на Ваше розуміння політичних процесів.
2. Обрати конкретну світову політичну подію або конфлікт і провести аналіз інформаційного висвітлення цієї події в різних джерелах і регіонах: визначити різницю у способах подання інформації та її вплив на сприйняття події громадськістю.
3. Дослідження впливу соціальних мереж на політичні процеси: розглянути конкретні приклади використання соціальних мереж у політичних кампаніях.
4. Дослідити і порівняти культуру інформаційного споживання в різних країнах та її вплив на політичні відносини. Наприклад, дослідити відмінності у сприйнятті новин, обраних джерелах і мірою впливу засобів масової інформації.
5. Розробити симуляцію прийняття політичних рішень на основі інформаційних ресурсів, використовуючи різні джерела і аргументи для прийняття обґрунтованих рішень.
6. Провести аналіз різних типів інформаційних ресурсів, включаючи соціальні мережі, новинні портали, журнали тощо: має охопити їхню впливовість на громадську думку, культуру і політичні процеси.
7. Провести опитування чи інтерв'ю з різних людей щодо їхніх інформаційних потреб та звичок: які джерела інформації вони використовують, як вони

оцінюють достовірність інформації та чи впливає це на їхні політичні погляди.

8. Дослідити використання інформаційних технологій та соціальних мереж у політичних кампаніях: вивчити ролі соціальних мереж, відеоконтенту, інтернет-реклами тощо у формуванні громадської думки та підтримці політичних партій.
9. Проаналізувати приклади маніпуляційної інформації у медіа, включаючи фейки, спростовані міфи тощо: з'ясувати, як така інформація впливає на суспільство та політичні процеси.

Завдання до семінарського заняття 4

«Інформаційний простір та інформаційні потоки. Інформаційні ресурси та потреби. Культура інформаційного споживання. Політичні процеси в сучасних умовах та роль інформації»

Створити інтерактивну карту світу (за підгрупами), яка б відображала різні аспекти міжнародної інформації, такі як глобальні медіа, міжнародні організації, кількість інтернет-користувачів тощо.

АБО підготувати доповідь на одну із запропонованих тем

1. "Роль інформаційної аналітики в формуванні зовнішньополітичних стратегій країни".
2. "Використання інформаційних технологій для забезпечення інформаційного супроводу дипломатичних місій".
3. "Аналіз ролі ЗМІ в формуванні міжнародної політики: досвід країн".
4. "Кібербезпека та інформаційний супровід міжнародних переговорів".
5. "Інформаційний аналіз міжнародних конфліктів".
6. "Стратегії інформаційного впливу в міжнародних відносинах".
7. "Інформаційна аналітика та прогнозування глобальних тенденцій у міжнародній політиці".
8. "Інформаційний супровід гуманітарних місій та допомоги в міжнародних конфліктах".

9. "Вплив соціальних мереж на інформаційну дипломатію".
10. "Інформаційна аналітика та підтримка міжнародних торгових угод та угод про співпрацю".
11. "Інформаційна аналітика як інструмент моніторингу порушень прав людини в міжнародних відносинах".
12. "Культурні аспекти інформаційного супроводу дипломатичних візитів та зустрічей".
13. "Аналіз використання пропаганди в інформаційній боротьбі між країнами та організаціями".
14. "Інформаційний супровід глобальних екологічних ініціатив та договорів".
15. "Використання геополітичного аналізу для інформаційної підтримки міжнародних подій і рішень".

Завдання до семінарського заняття 5

«Інформаційні війни»

Кожен здобувач обирає статтю (новини) або інформаційний матеріал, пов'язаний із міжнародною тематикою. Аналізує інформацію, визначає її джерело, достовірність і можливі наслідки.

Обговорення результатів та підсумки відбувається всіма здобувачами.

АБО підготувати доповідь на одну із запропонованих тем

1. "Інформаційні війни: визначення, сутність та основні принципи".
2. "Інформаційні війни в історичному контексті: від пропаганди до кібератак".
3. "Кіберзагрози та їх вплив на інформаційну безпеку".
4. "Роль соціальних мереж у сучасних інформаційних війнах".
5. "Інформаційні війни і гібридні конфлікти: аналіз сучасних прикладів".
6. "Публічна дипломатія в інформаційних війнах: вплив на міжнародні відносини".
7. "Захист критичної інфраструктури в умовах інформаційних війн".
8. "Кіберпростір та міжнародна безпека: виклики і можливості".

9. "Етика в інформаційних війнах: обмеження та міжнародні норми".
10. "Аналіз ролі ЗМІ у формуванні інформаційних війн та вплив на громадську думку".
11. "Структури і технології кібератак: приклади та наслідки".
12. "Концепція дезінформації у сучасних інформаційних війнах".
13. "Інформаційна війна і внутрішньополітичні процеси: вплив на стабільність країн".
14. "Моніторинг та аналіз інформаційних війн: методи та інструменти".
15. "Заходи та стратегії для захисту від інформаційних війн: краща практика та приклади успіху".

Завдання до семінарського заняття 6

«Інформаційна безпека у сучасному світі: міжнародна, регіональна та національна. Напрямки інформаційної безпеки»

Здобувачі поділяються на підгрупи (до 5-ти осіб).

Обирають будь-яке із запропонованих нижче завдань.

Презентують свою відповідь (до 7 хвилин).

Завдання у підгрупах не повинні повторюватись!

1. Провести дослідження та аналіз кількох міжнародних інцидентів у галузі інформаційної безпеки: визначити основні загрози, національності або організації, які стояли за атаками, і наслідки для міжнародних відносин.
2. Розробити стратегію інформаційної безпеки для уявної країни або регіону; врахувати загрози, визначити заходи захисту, обґрунтувати пріоритети та способи впровадження цієї стратегії.
3. Розглянути національні законодавчі акти, що регулюють інформаційну безпеку в різних країнах: визначити спільні та відмінні положення та обговорити вплив таких законів на країни та міжнародні відносини.
4. Провести дослідження та аналіз рольових ігор і симуляцій, які використовуються для тренування з питань інформаційної безпеки:

визначити ефективність таких ігор у розвитку навичок інформаційної безпеки.

5. (для двох підгруп) Провести симуляцію міжнародної кібератаки, де одна група виконує роль зловмисника, а інша група відповідає за захист: розробити плани дій, аналізувати наслідки та пропонувати заходи для запобігання подібним атакам у майбутньому.

Завдання до семінарського заняття 7

«Міжнародна та вітчизняна інформаційна політика.

Програми національної інформаційної політики країн світу»

Розробити концепцію міжнародної інформаційної кампанії для конкретної міжнародної проблеми або ситуації (за вибором здобувачів вищої освіти).

Необхідно розробити стратегію, вибрати комунікаційні канали та створити презентацію або відео, щоб продемонструвати свою ідею.

АБО підготувати доповідь на одну із запропонованих тем

1. "Огляд та порівняння національних інформаційних політик у світі: аналіз впливу на міжнародні відносини".
2. "Роль держави в регулюванні інформаційного простору: вітчизняний та міжнародний контекст".
3. "Кібербезпека в національній інформаційній політиці: заходи та стратегії".
4. "Медіапростір та громадянське суспільство: вплив на політичну діяльність".
5. "Інформаційна дипломатія як інструмент національної інформаційної політики: досвід країн".
6. "Інформаційний супровід міжнародних дипломатичних візитів та подій".
7. "Аналіз програми впровадження інформаційних технологій в освіту та громадянське суспільство: приклади країн".

8. "Інформаційна політика в умовах криз та конфліктів: досвід розвинених країн та країн, що розвиваються".
9. "Роль міжнародних організацій у регулюванні інформаційних процесів: ООН, ЄС, ЮНЕСКО тощо".
10. "Забезпечення доступу до інформації та права на інформацію: міжнародні стандарти та національні реалії".
11. "Інформаційна політика та культурна спадщина: збереження і поширення культурної інформації".
12. "Використання інформаційної політики для впровадження інновацій та розвитку економіки".
13. "Захист особистих даних та права на приватність в інформаційній політиці".
14. "Інформаційна безпека в контексті міжнародних відносин: загрози та заходи".
15. "Регулювання засобів масової інформації та свобода слова: баланс в інформаційній політиці".

Завдання до семінарського заняття 8

«Місце та роль України у світовому інформаційному просторі. ЗМІ в Україні»

Завдання на вибір

Створити гру-симуляцію міжнародних переговорів або імітувати роботу міжнародних репортерів, використовуючи всі набуті знання з міжнародної інформації.

Або провести дослідження міжнародних трендів у сфері інформації та створити презентацію або звіт про свої відкриття, вивчивши розвиток соціальних медіа, тенденції міжнародної журналістики або вплив інформаційних технологій на міжнародні відносини.

АБО підготувати доповідь на одну із запропонованих тем

1. "Медіапортрет України в міжнародних ЗМІ: аналіз зовнішнього сприйняття".
2. "Роль українських ЗМІ у внутрішніх та міжнародних подіях: вплив на громадську думку".
3. "Інформаційна політика України у контексті міжнародних відносин: пріоритети та виклики".
4. "Українські ЗМІ та їх роль у вирішенні глобальних проблем: приклади ініціатив".
5. "Міжнародні інформаційні проєкти України: співпраця з міжнародними партнерами".
6. "Вплив криз та конфліктів на інформаційну політику України та образ країни у світових ЗМІ".
7. "Засоби масової інформації та політичний вплив: аналіз відносин між ЗМІ та владою".
8. "Інформаційна безпека України: кіберзагрози та заходи захисту".
9. "Інформаційна дипломатія України: сприяння міжнародній співпраці та репутація країни".
10. "ЗМІ та громадська думка: вплив ЗМІ на формування громадської думки в Україні".
11. "Використання нових медіа технологій в українських ЗМІ: трансформація інформаційного простору".
12. "Інформаційна суспільна ініціатива в Україні: досвід розвитку громадянського журналізму та соціальних медіа".
13. "Забезпечення доступу до інформації та свобода слова в Україні: стан та виклики".
14. "Інформаційний простір та національна безпека України: заходи для захисту від інформаційних загроз".
15. "Місце і роль українських ЗМІ у світовому медіа ландшафті: виклики глобалізації та конкуренції".

4. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількіст ь годин
1.	<p><i>Тема 1. Історія розвитку та поширення інформації.</i></p> <p><i>Структура, властивості, джерела, канали розповсюдження міжнародної інформації, її природа і ключові характеристики; інформаційні ресурси.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Розказати про ключові події та винаходи, які вплинули на розвиток інформаційного суспільства, включаючи винахід книгодруку, телеграфу, радіо, телевізора та Інтернету. • Проаналізувати, як розвиток засобів комунікації вплинув на способи розповсюдження інформації в різні історичні періоди. • Розказати про структуру інформації, включаючи поняття даних, інформаційних повідомлень, знань та інших складових. • Вивчити основні властивості інформації, такі як доступність, надійність, цінність, конфіденційність та інші. • Дослідити різноманітні джерела інформації, включаючи публікації, бази даних, соціальні мережі, експертні думки та інші. • Порівняти джерела інформації з точки зору їх достовірності, об'єктивності та актуальності. • Розглянути різні канали розповсюдження інформації на міжнародному рівні, такі як телевізія, радіо, преса, Інтернет, соціальні мережі та інші. 	7

	<ul style="list-style-type: none"> • Проаналізувати, як ці канали впливають на поширення міжнародної інформації та взаємодію між різними культурами. • Дослідити основні особливості міжнародної інформації, включаючи мовну різноманітність, культурні впливи та геополітичні фактори. • Розказати про роль міжнародної інформації у сучасному світі та її вплив на міжнародні відносини. • Дослідити, які інформаційні ресурси доступні для отримання міжнародної інформації, включаючи бібліотеки, архіви, наукові бази даних та інтернет-ресурси. • Порівняти різні джерела інформації для вивчення міжнародних питань. • Підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань. 	
2.	<p><i>Тема 2. Міжнародна інформація в системі міжнародних відносин. Світовий ринок інформаційних технологій.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Розглянути роль і важливість інформації у формуванні та розвитку міжнародних відносин. • Дослідити, які основні джерела інформації використовуються в міжнародних дипломатичних відносинах та рішеннях. • Проаналізувати структуру та розвиток світового ринку інформаційних технологій. • Вивчити головні компанії, які домінують на цьому ринку, та їхні інноваційні досягнення. • Розглянути, які інформаційні технології використовуються для забезпечення зв'язку та співпраці між країнами у сфері політики, економіки та 	7

	<p>безпеки.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дослідити вплив інтернету, соціальних мереж та кібербезпеки на міжнародні відносини. • Проаналізувати міжнародні організації та угоди, які регулюють обмін інформацією між країнами. • Вивчити приклади міжнародних спільностей, які сприяють обміну інформацією у галузях науки, культури та освіти. • Розглянути проблеми кібербезпеки та кібератаки як фактор впливу на міжнародні відносини. • Проаналізувати заходи, які приймаються для захисту національної інформаційної безпеки та міжнародної стабільності. • Вибрати конкретний міжнародний конфлікт або міжнародну подію і вивчити, як інформація і технології вплинули на його розвиток і розв'язання. • Порівняти підходи різних країн до регулювання інформаційних технологій та їх вплив на міжнародні відносини. • Підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань. 	
3.	<p>Тема 3. <i>Технології міжнародної інформації. Методи і засоби пошуку, збирання, добування та оцінки інформації, у т.ч. конфіденційної та секретної. Захист особистих даних.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Розглянути різні методи та інструменти для збору інформації, включаючи дослідження, спостереження, опитування, аналіз відкритих джерел, інтерв'ю та опитування. • Дослідити різні пошукові методи та джерела інформації в інтернеті, включаючи пошукові системи, бази даних, 	7

	<p>віртуальні бібліотеки та спеціалізовані джерела.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вивчити методи оцінки якості і достовірності інформації, включаючи перевірку джерел, критичний аналіз та експертні оцінки. • Розглянути методи та практики збору конфіденційної та секретної інформації для потреб різних секторів, включаючи владні органи та комерційні структури. • Дослідити методи та стратегії захисту особистих даних, включаючи шифрування, анонімізацію, правила ретенції даних та законодавчі аспекти. • Вибрати конкретний випадок порушення конфіденційності або витоку секретної інформації та проаналізуйте причини та наслідки цього випадку. • Розглянути законодавство та регуляції з питань захисту особистих даних в нашій країні і порівняти їх з міжнародними стандартами. • Підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань. 	
4.	<p><i>Тема 4. Інформаційний простір та інформаційні потоки.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Дослідити структуру інформаційного простору та його складові, включаючи мас-медіа, інтернет, соціальні мережі та інші джерела інформації. • Визначити основні характеристики і особливості інформаційного простору вашої країни та порівняти їх з іншими країнами. • Розглянути різні джерела інформаційних потоків, включаючи новинні агентства, соціальні мережі, блоги та інші. • Дослідити, які фактори впливають на формування і поширення інформаційних потоків. 	7

	<ul style="list-style-type: none"> • Вивчити вплив мас-медіа на суспільство та політику, включаючи засоби масової інформації, телебачення, радіо та онлайн-видання. • Порівняти підходи до регулювання мас-медіа в різних країнах та їх вплив на інформаційний простір. • Дослідити вплив сучасних технологій, таких як штучний інтелект, віртуальна реальність та інші, на медіа та інформаційний простір. • Розглянути, як ці технології використовуються для покращення інформаційних потоків та комунікації. • Проаналізувати поняття "фільтр медіа" та визначити, які фактори впливають на відбір та подання інформації мас-медіа. • Дослідити основні концепції та підходи в літературі, що стосуються функцій інформаційного простору. • Вибрати конкретну тему або подію, яка стосується інформаційного простору, та проаналізувати, як вона відображена в різних джерелах інформації. • Провести аналіз впливу інформаційного простору на глобальні події чи суспільні процеси. • Підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань. 	
5.	<p><i>Тема 5. Інформаційні ресурси та потреби. Культура інформаційного споживання. Політичні процеси в сучасних умовах та роль інформації.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Дослідити різні типи інформаційних ресурсів, включаючи друковані видання, онлайн-платформи, телебачення, радіо та соціальні медіа. • Визначити, які ресурси є найбільш популярними та важливими для сучасних споживачів інформації. 	7

	<ul style="list-style-type: none"> • Розглянути поняття "культура інформаційного споживання" та визначити, які навички та підходи сприяють кращому використанню інформаційних ресурсів. • Проаналізувати вплив культури інформаційного споживання на суспільство та політичні процеси. • Дослідити взаємозв'язок між інформацією та політичними процесами, включаючи вибори, лобіювання та формування громадської думки. • Вивчити, як різні політичні групи та партії використовують інформацію для досягнення своїх цілей. • Проаналізувати законодавчі та регуляторні заходи, які стосуються інформації та засобів масової комунікації. • Розглянути питання свободи слова та цензури у сучасних умовах. • Дослідити, які інформаційні потреби мають різні групи населення, включаючи молодь, літніх громадян, мігрантів та інші. • Проаналізувати, як сучасні інформаційні ресурси відповідають на ці потреби. • Вибрати конкретну політичну подію чи кампанію та проаналізуйте, як вона використовує інформацію для досягнення своїх цілей. • Дослідити публічний доступ до інформації та прозорість політичних процесів у вашій країні та порівняйте їх з іншими країнами. • Підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань. 	
6.	<p><i>Тема 6. Інформаційна аналітика та інформаційний супровід інститутів (суб'єктів) міжнародної взаємодії і політики.</i></p>	7

- Дослідити, як інформаційна аналітика впливає на процеси прийняття рішень у сфері міжнародної політики та дипломатії.
- Проаналізувати приклади використання інформаційної аналітики в розв'язанні міжнародних конфліктів або при плануванні глобальних стратегій.
- Розглянути, як міжнародні організації, такі як ООН, ЄС, НАТО тощо, використовують інформаційний супровід для виконання своїх завдань та реалізації міжнародних ініціатив.
- Проаналізувати, які інформаційні ресурси та засоби вони використовують для співпраці і комунікації між країнами.
- Вивчити методи інформаційного аналізу для оцінки політичних подій та тенденцій на міжнародній арені.
- Розглянути важливість джерел інформації, таких як засоби масової інформації, дипломатичні документи та академічні дослідження, для аналізу міжнародної політики.
- Дослідити механізми співпраці та обміну інформацією між країнами у сфері міжнародної взаємодії.
- Проаналізувати приклади успішних міжнародних інформаційних ініціатив та їхній вплив на політичні процеси.
- Вибрати конкретну міжнародну проблему чи конфлікт та провести аналіз інформаційного супроводу цієї ситуації.
- Розглянути роль інформаційної аналітики в прийнятті рішень під час кризових ситуацій на міжнародному рівні.

	<ul style="list-style-type: none"> • Підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань. 	
	<p><i>Тема 7. Інформаційні війни.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Обрати кілька прикладів інформаційних воєн або дезінформації, які відбувалися в різних країнах та контекстах і розглянути методи, які використовувалися у цих воєнних діях та їхні наслідки для суспільства та політики. • Вивчити важливість інформаційної безпеки та кібербезпеки в контексті інформаційних воєн. • Проаналізувати загрози та вразливості у цих сферах та можливі заходи для захисту інформації. • Розглянути вплив мас-медіа та соціальних мереж на поширення дезінформації та пропаганди під час інформаційних воєн. • Дослідити способи виявлення та боротьби з фейками та маніпуляціями. • Вивчити сучасні методи та інструменти, які використовуються для виявлення дезінформації та інформаційних втручань. • Розглянути роль штучного інтелекту та аналітики даних у цьому контексті. • Обрати певну країну чи конфлікт і дослідити, які інформаційні війни або дезінформація стосуються цього контексту. • Проаналізувати реакцію цієї країни чи організації на інформаційні загрози та заходи, прийняті для захисту від них. • Підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань. 	8

7.	<p><i>Тема 8. Інформаційна безпека у сучасному світі: міжнародна, регіональна та національна. Напрямки інформаційної безпеки</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Дослідити роль міжнародних організацій, таких як ООН, Європейський Союз, НАТО та інші, у забезпеченні інформаційної безпеки на світовому рівні. • Розглянути міжнародні документи та угоди, спрямовані на боротьбу з кіберзагрозами та іншими викликами інформаційної безпеки. • Вивчити конкретні приклади регіональних ініціатив у галузі інформаційної безпеки та їхній вплив на регіональну стабільність. • Проаналізувати співпрацю між країнами у вирішенні спільних інформаційних загроз. • Дослідити національні стратегії та програми з інформаційної безпеки в різних країнах. • Розглянути заходи та політики, спрямовані на захист інформаційної інфраструктури та забезпечення кібербезпеки. • Вивчити різні типи кіберзагроз, такі як хакерські атаки, шпигунство, маніпуляція інформацією тощо. • Проаналізувати можливі наслідки цих загроз для національної та глобальної безпеки. • Вибрати країну та провести аналіз її національної стратегії інформаційної безпеки та її впливу на політичні та економічні процеси в цій країні. • Дослідити одну з важливих кіберзагроз та розглянути заходи, які вживаються для захисту від неї. • Підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань. 	7
----	---	---

8.	<p><i>Тема 9. Міжнародна та вітчизняна інформаційна політика.</i></p> <p><i>Програми національної інформаційної політики країн світу.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Обрати кілька країн і вивчити їхні національні програми і стратегії інформаційної політики. Порівняти ці програми за їхніми основними напрямками, цілями та методами впровадження. • Проаналізувати роль інформаційної політики в міжнародних відносинах та дипломатії. • Дослідити приклади співпраці та конфліктів, пов'язаних із зовнішньою інформаційною політикою країн. • Розглянути аспекти інформаційної безпеки та кібербезпеки у національних програмах інформаційної політики. • Проаналізувати загрози та вразливості, які країни визнають у сфері інформаційної безпеки. • Вивчити, як у програмах національної інформаційної політики враховується роль засобів масової інформації та соціальних мереж у формуванні громадської думки та комунікації з громадянами. • Обрати одну конкретну країну і проаналізувати її національну інформаційну політику, відзначивши ключові ініціативи та впроваджені заходи. • Розглянути вплив цієї політики на суспільство, економіку та політичну сферу країни. • Підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань. 	7
9.	<p><i>Тема 10. Місце та роль України у світовому інформаційному просторі. ЗМІ в Україні.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Дослідити, як Україна сприяє світовому 	8

	<p>інформаційному простору через свою культуру, історію, науковий потенціал та інші аспекти.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вивчити приклади успішної міжнародної комунікації та дипломатії, які сприяють позиції України у світовому співтоваристві. • Проаналізувати роль ЗМІ в Україні та їхній вплив на формування громадської думки та політичну ситуацію. • Розглянути основні ЗМІ-гравці, їхні власники та політичну спрямованість. • Дослідити медійний пейзаж України, включаючи телебачення, радіо, газети, журнали та інтернет-платформи. • Проаналізувати тенденції у розвитку медіа-індустрії та роль громадського медіа у сучасному суспільстві. • Розглянути приклади інформаційних криз та викликів, з якими стикається Україна, включаючи дезінформацію, кібератаки та інші загрози. • Вивчити заходи, які Україна приймає для вирішення цих проблем. • Обрати конкретний аспект місця і ролі України у світовому інформаційному просторі або аналізу ЗМІ в Україні та провести глибше дослідження цього питання. • Вивчити вплив конкретних медійних подій на суспільні та політичні процеси в Україні. • Підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань. 	
	Разом	72

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час вивчення дисципліни «Міжнародна інформація» застосовуються наступні методи навчання:

1. Організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:
 - словесні: бесіда, лекція;
 - наочні: ілюстрація, демонстрація;
 - практичні: завдання, навчальні задачі, реферати, доповіді тощо.
2. Стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:
 - формування інтересу до навчання: пізнавальні кейси, навчальні «екскурсії», методи емоційного/ «оціночного» стимулювання тощо;
 - формування почуття обов'язку і відповідальності: методи навчальних заохочень, досягнень, навчальних вимог;
 - організації і здійснення навчальних дій і операцій: перцептивні, словесні, наочні, аудіовізуальні, практичні;
 - логічні: індуктивні, аналогії;
 - гностичні: проблемно-пошуковий, репродуктивний (інструктаж, ілюстрація, пояснення, практичне тренування);
 - самоврядування навчальними діями: самостійна робота.
3. Контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: творчі, проблемно-пошукові.
4. Бінарні, інтегровані (універсальні):
 - навчальна робота під керівництвом викладача (семінарські заняття): кейси, самостійні письмові роботи, ситуативні задачі тощо;
 - самостійна робота здобувачів поза контролем викладача - самостійна робота вдома/на семінарських заняттях, котра сприяє виробленню навичок самостійної пізнавальної діяльності.

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на семінарських заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання

поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних і семінарських занять;
- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проєктних завдань;
- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу;
- контроль та оцінювання вмій вирішувати ситуаційні та евристичні задачі;
- контроль та оцінювання вмій проводити дослідження та презентувати їх.

Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів, набутих під час вивчення певних тем.

Семестровий підсумковий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною програмою дисципліни.

Застосовуються такі методи контролю підготовки студентів:

- усні відповіді на семінарських заняттях;
- письмового експрес-контролю;
- колоквіум;
- тестові завдання;
- виконання творчих завдань;
- розв'язування ситуаційних задач;
- виконанням індивідуальної роботи (реферати, доповіді).

Оцінка успішності студента є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих тем.

За виступ на семінарському занятті студент може отримати від 1 (доповнення, уточнення після відповіді або виступу іншого студента) до 6–8 (розгорнутий аналіз питання із залученням даних наукових статей, монографій, статистичних даних, схем, підготовка презентації або доповіді за темою, яка була задана викладачем, за умови, що доповідь (презентація) відповідає вимогам щодо його змісту, обсягу та оформлення) балів.

Поточний контроль може також передбачати написання тестів або письмової самостійної роботи з питань, що розглядались у відповідних темах.

Для студентів, які бажають підвищити свій поточний бал успішності, передбачено написання доповідей, що оцінюється в 1–3 бали.

За наявності ректорської контрольної роботи, яка буде прирівнюватися до поточної контрольної роботи, студент може набрати до 10 балів, з тих, що включені до поточної успішності.

У кінці семестру сумуються всі отримані студентом бали за аудиторну та позааудиторну роботу. Вказані вище види і форми засвоєння навчального курсу дають можливість набрати 60 балів.

Отже, **критерії оцінювання** з дисципліни виглядають наступним чином:

№ з\п	Загальна (максимальна) кількість балів	Складові до загальної кількості балів	Вид роботи
Семінар 1	7	6	виступ на семінарському занятті / доповідь або підготовка презентації за темою
		1	доповнення, уточнення після відповіді або виступу іншого студента
Семінар 2	7	1	доповнення, уточнення після відповіді або виступу іншого студента
		6	виступ на семінарському занятті / доповідь або підготовка презентації за темою
Семінар 3	7	1	доповнення, уточнення після відповіді або виступу іншого студента
		6	виступ на семінарському занятті / доповідь або підготовка презентації за темою
Семінар 4	7		створити інтерактивну карту світу (за підгрупами), яка б відображала різні аспекти міжнародної інформації
Семінар 5	8	2	доповнення, уточнення, активне обговорення після виступу іншого

			студента
		6	аналіз статті (новини) або інформаційного матеріалу, пов'язаного з міжнародною тематикою. Аналізує інформацію, визначає її джерело, достовірність і можливі наслідки.
Семінар 6	8	2	доповнення, уточнення після відповіді або виступу іншого студента
		6	виступ на семінарському занятті / доповідь або підготовка презентації за темою
Семінар 7	8	1	доповнення, уточнення після відповіді або виступу іншого студента
		7	концепція міжнародної інформаційної кампанії для конкретної міжнародної проблеми або ситуації. (презентація або відео).
Семінар 8	8		гра-симуляція міжнародних переговорів або імітація роботи міжнародних репортерів/ дослідження міжнародних трендів у сфері інформації.
Залік	40		
Усього	100		

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку/екзамену) здобувач вищої освіти протягом семестру повинен набрати не менше 10 балів (поточна успішність). В умовах дії обставин непоборної сили, **як виняток**, студент може бути допущеним з меншою кількістю балів.

Робочою програмою передбачено додаткове зарахування різних видів активностей здобувачів. Наприклад:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності офіційного звернення студента до викладачки, що містить підтверджуючі документи про їхнє успішне закінчення);
- активна участь – виступи в конференціях, презентації досліджень тощо - (за наявності офіційного звернення студента до викладачки, що містить підтверджуючі документи сертифікати, копії публікацій тощо).

Кожне звернення розглядається окремо. Рішення приймається згідно з нормативно-правовими документами, що діють в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна. Не залежно від кількості додаткових

активностей здобувача вищої освіти, максимальна кількість поточної успішності не може перевищувати 60 балів.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення заліку. Загальна кількість балів за успішне виконання залікових завдань – 40.

Час виконання – до 80 хвилин

Вміст залікового білета й оцінювання відповідей на заліку:

Теоретичне питання 1 – 10 балів

Теоретичне питання 2 – 10 балів

Тести – 20 балів (10 тестових завдань * 2 бали)

Критерії оцінювання підсумкового контролю:

1-2 питання білету:

10 балів – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, грамотно, вільно та аргументовано його викладає, наводить визначення основних понять, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого питання, правильно інтерпретує основні принципи і положення, демонструє розуміння етапів розвитку міжнародної інформації, виявляє знання основної і додаткової літератури з дисципліни;

6–9 балів – здобувач вищої освіти в достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та грамотно його викладає, але подекуди недостатньо аргументовано, лише розкриває зміст поставленого питання, використовує лише обов'язкову літературу, демонструє тільки загальне розуміння суті дисципліни, значення інформації у системі наукового знання;

3–5 балів – здобувач вищої освіти загалом володіє навчальним матеріалом, але не демонструє цілісності засвоєних знань, відповідь має неузгоджений характер, присутні невідповідності у відповіді щодо основного понятійно-категоріального апарату дисципліни, а також граматичні помилки; відсутнє розуміння специфічності інформаційного потоку;

1–2 бали – здобувач вищої освіти володіє матеріалом фрагментарно та поверхнево, недостатньо розкриває зміст поставлених питань, демонструє непослідовне трактування етапів становлення та розвитку міжнародної

інформації, плутається в об'єкті та предметі дослідження, не володіє термінологією, не знає видатних персоналій, демонструє низьку грамотність.

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на заліку студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

Максимальна кількість набраних балів із вивчення дисципліни становить 100 балів.

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість скласти **залік дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Міжнародна інформація».

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль та самостійна робота								Разом	Залік	Сума
Семінар 1	Семінар 2	Семінар 3	Семінар 4	Семінар 5	Семінар 6	Семінар 7	Семінар 8	60	40	100
7	7	7	7	8	8	8	8			

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для дворівневої шкали оцінювання
90–100	зараховано
70–89	
50–69	
0–49	не зараховано

10.ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ (ЗАЛКУ)

1. Опишіть роль поширення інформації для розвитку суспільства.
2. Поясніть генезис розвитку інформації у світі.
3. Опишіть роль інформації та її місце у громадському житті народів.
4. Охарактеризуйте міжнародну політику ООН у галузі інформацій.
5. Опишіть програму ЮНЕСКО “Інформаційне суспільство для всіх”.
6. Охарактеризуйте європейську політику зі створення інформаційного суспільства.
7. Охарактеризуйте входження України до інформаційного суспільства.
8. Охарактеризуйте законодавство України про інформаційне забезпечення суспільства та кожної особи зв’язком, про застосування міжнародного правового регулювання глобальних мереж зв’язку.
9. Опишіть перехід від традиційного поширення інформації до поширення її за допомогою новітніх технологій.
- 10.Розкрийте значення інформації в діяльності політичних сил світу.
- 11.Охарактеризуйте політичні процеси і поширення інформації.
- 12.Опишіть сучасне правове регламентування використання кіберпростору на території країн СНД.
- 13.Назвіть європейські стандарти щодо поширення та використання інформації.
- 14.Розкрийте право людини збирати, використовувати та поширювати інформацію.
- 15.Поясніть поняття інформації як глобального явища у сучасному світі.
- 16.Опишіть роль поширення інформації для розвитку суспільства, становлення інститутів держави та права.
- 17.Назвіть і охарактеризуйте позитивні та негативні наслідки інформатизації сучасного суспільства.
- 18.Назвіть і охарактеризуйте позитивні та негативні аспекти глобалізації інформаційної сфери.
- 19.Назвіть і охарактеризуйте види інформації. Класифікація джерел інформації.

20. Опишіть поняття та види засобів масової інформації.
21. Розкрийте поняття інформації з обмеженим доступом.
22. Продемонструйте право на інформацію в Конституції України.
23. Охарактеризуйте джерела міжнародної інформації.
24. Поясніть відкриті та закриті джерела міжнародної інформації.
25. Опишіть міжнародний інформаційний простір.
26. Охарактеризуйте основні історичні етапи розвитку засобів накопичення та поширення інформації (“інформаційні революції”).
27. Опишіть поняття та принципи інформаційного суспільства. Етапи становлення інформаційного суспільства.
28. Охарактеризуйте ознаки інформаційного суспільства.
Охарактеризуйте державну інформаційну безпеку.
29. Назвіть напрями інформаційної безпеки та її завдання.
30. Охарактеризуйте інформаційні війни.
31. Назвіть і охарактеризуйте інформаційні загрози та їх різновиди.
32. Поясніть види засобів ведення інформаційних війн.
33. Продемонструйте концепції державної інформаційної безпеки в різних країнах світу.
34. Охарактеризуйте концепцію державної інформаційної безпеки України.
35. Назвіть і охарактеризуйте загальні принципи міжнародного права і міжнародне інформаційне право.
36. Поясніть основні форми міжнародного співробітництва в інформаційній сфері.
37. Охарактеризуйте заснування перших міжнародних організацій в інформаційній сфері.
- 38.** Розкрийте співробітництво України з Європейським Союзом в інформаційній сфері.
39. Охарактеризуйте Міжнародний союз електрозв’язку.
40. Охарактеризуйте Міжнародну організацію супутникового зв’язку.
41. Назвіть і охарактеризуйте міжнародні неурядові організації в інформаційній сфері та їх вплив на міжнародну інформаційну сферу.

42. Охарактеризуйте основні принципи інформаційних відносин в Україні.
43. Охарактеризуйте правову регламентацію отримання та поширення інформації в Україні.
44. Розкрийте закон України “Про інформацію” та його значення для реалізації принципів міжнародного інформаційного права.
45. Назвіть гарантії інформаційного суверенітету України.
Опишіть міжнародну інформаційну діяльність за законодавством України.
46. Охарактеризуйте заборону пропаганди війни, ідей расової нетерпимості в міжнародному інформаційному праві.
47. Поясніть доступ особи до інформації про себе.
48. Опишіть Загальну декларацію прав людини про право на інформацію.
49. Назвіть і охарактеризуйте європейські стандарти свободи слова.
50. Опишіть проблеми правового регулювання мережі Інтернет.
51. Продемонструйте досвід різних держав щодо регулювання Інтернету.
52. Охарактеризуйте правове регулювання Інтернету в Україні.
53. Опишіть право на вираження поглядів в Інтернеті.
54. Розкрийте захист авторських прав в мережі Інтернет.
55. Поясніть правову відповідальність за поширення забороненої інформації в Інтернеті.
56. Охарактеризуйте Інтернет в інформаційних війнах.
Опишіть інформаційний простір та інформаційні потоки.
57. Поясніть інформаційні ресурси та потреби.
58. Розкрийте зміст культури інформаційного споживання.
59. Охарактеризуйте методи і засоби пошуку, збирання, добування та оцінки інформації.
60. Охарактеризуйте інформаційну аналітику та інформаційний супровід інститутів міжнародної взаємодії і політики.
61. Опишіть інформаційну політику міжнародних організацій.
62. Інформаційна війна: природа, причини, технології і засоби.
63. Охарактеризуйте міжнародну, регіональну та національну інформаційну безпеку.

64. Порівняйте міжнародну, європейську та вітчизняну інформаційну політику.
65. Охарактеризуйте ЗМІ в Україні.
66. Опишіть позитивні та негативні наслідки інформатизації сучасного суспільства.
67. Розкрийте взаємозв'язок і взаємодію міжнародного та внутрішньодержавного інформаційного права.
68. Опишіть основні форми міжнародного співробітництва в інформаційній сфері.
69. Охарактеризуйте Інтернет в інформаційних війнах.

11. ЗРАЗОК ЗАЛКОВОГО БІЛЕТА

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Спеціальність: Міжнародні відносини, суспільні комунікації, регіональні студії

Освітня програма «Міжнародні відносини та регіональні студії»

Семестр: 2

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень): бакалавр

Навчальна дисципліна: Міжнародна інформація

ЗАЛКОВИЙ БІЛЕТ (ЗАВДАННЯ) № 1 ЗАЛКОВЕ ЗАВДАННЯ № 1

1. Опишіть інформаційну політику міжнародних організацій (10 балів).
2. Охарактеризуйте методи і засоби пошуку, збирання, добування та оцінки інформації (10 балів).
3. Тестові завдання (20 балів).

Затверджено на засіданні кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу
протокол №1 від «03» вересня 2024 р.

В. о. завідувача кафедри _____ (Анатолій ПАРФІНЕНКО)
підпис

Екзаменаторка _____ (Ганна ПАНАСЕНКО)
підпис

Приклад тестових запитань для проведення підсумкового контролю

Варіант 1.

Що таке міжнародна інформація, і чому вона важлива для сучасних міжнародних відносин?

- a) Інформація, що передається в іноземних ЗМІ.
- b) Інформація, що розповсюджується через інтернет.
- c) Інформація, яка включає дані про міжнародні події, організації та відносини між країнами.
- d) Інформація, доступна тільки для урядових органів.

Які є ключові джерела інформації в міжнародних відносинах?

- a) Дипломатичні кореспонденція та стенограми зустрічей.
- b) Газети та телевізійні новини.
- c) Контент на соціальних мережах.
- d) Блоги.

Які фактори впливають на поширення міжнародної інформації?

- a) Технологічний розвиток та засоби масової комунікації.
- b) Культурні відмінності та геополітичні обставини.
- c) Технологічний розвиток та засоби масової комунікації і культурні відмінності та геополітичні обставини.
- d) Особистісні

Яка роль міжнародної інформації у формуванні глобальних тенденцій?

- a) Міжнародна інформація не має впливу на глобальні тенденції.
- b) Міжнародна інформація допомагає відстежувати тенденції, реагувати на них та формувати глобальну стратегію.
- c) Міжнародна інформація обмежена впливом тільки на одну країну.
- d) Міжнародна інформація сприяє формуванню тенденцій лише в медіа-просторі.

Яка роль інформаційної безпеки у міжнародних відносинах?

- a) Забезпечення конфіденційності інформації в урядових органах.
- b) Захист від кібератак і кіберзагроз.
- c) Заборона розповсюдження будь-якої інформації за кордоном.
- d) Максимальна прозорість і публічність.

11. ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика академічної доброчесності є основою навчального процесу в курсі "Міжнародна інформація". Вона спрямована на забезпечення чесності, прозорості та відповідальності в академічній діяльності. Студенти повинні усвідомлювати важливість дотримання етичних стандартів у своїй навчальній діяльності: дотримання принципів чесності у виконанні навчальних завдань, проєктів та досліджень; створення власних ідей, концепцій і рішень, а також правильне цитування джерел; усвідомлення наслідків своїх дій у навчальному процесі.

Заборона на: використання чужих ідей, текстів або результатів досліджень без належного посилання на авторів; подання неправдивої інформації про власні досягнення або роботи інших студентів; несанкціоноване співробітництво в рамках виконання індивідуальних завдань; використання заборонених матеріалів або допомоги інших осіб під час заліку.

Студенти курсу "Міжнародна інформація" зобов'язані:

- Ознайомитися з політикою академічної доброчесності в Університеті та дотримуватись її.
- Своєчасно повідомляти викладачку про випадки порушення академічної доброчесності.
- Виконувати навчальні завдання самостійно та відповідально.

У разі виявлення академічних порушень, до студентів можуть бути застосовані такі заходи:

- Попередження: усне або письмове попередження про порушення.
- Оцінка «0»: зарахування нульової оцінки за конкретне завдання або проєкт.

- Виключення: відрахування з університету у разі повторних або серйозних порушень.

У рамках курсу студенти можуть отримати консультації та підтримку щодо:

- Написання наукових робіт та правильного цитування.
- Розуміння концепцій академічної доброчесності.
- Вирішення конфліктних ситуацій та непорозумінь у навчальному процесі.

Дотримання академічної доброчесності є спільною відповідальністю всіх учасників навчального процесу.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Законодавство Європейського Союзу у сфері інформації та комунікації.
URL: <http://www.mi/database/subjects/>
2. Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхуська Конвенція). (1998). / Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_015
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (1950). Конвенцію ратифіковано Законом № 475/97-ВР від 17.07.97 / Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004
4. Міжнародна конвенція про використання радіомовлення в інтересах миру. (1936). / Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_229
5. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-ХІІ. Редакція від 16.07.2019. URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
6. Про систему іномовлення України: Закон України від 08.12.2015 № 856-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/856-19>
7. Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України // Офіційний вісник України. 2013. № 44. Ст. 1581

8. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки. Закон України від 9 січня 2007 року № 537-V // Законодавство України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=537-16>
9. Бебик В.М., Мякушко Н.С. Соціальна глобалістика: навчальний посібник. К.: Талком, 2020. 230 с.
10. Бистрицький Є. К. Комунікація і культура в глобальному світі. К: Дух і Літера. 2020. 416 с.
11. Боднар І. Р. Міжнародна інформація: навч.-метод. посіб. для самост. вивчення курсу / І. Р. Боднар. Л.: Львів. комерц. акад., 2013. Ч.І. 108 с.
12. Гарматій О. В. Інформаційне забезпечення міжнародної діяльності: роль і значення інформаційних агентств // Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти : зб. наук. пр. Київ, КНУКіМ, 2018. Вип. 1. С. 253–264. URL: <http://international-relations.knukim.edu.ua/article/view/142008/139566>
13. Гончарук-Чолач Т. В. Засоби масової комунікації в політичному житті суспільства: навчальний посібник. К.: Видавництво Ліра-К, 2020. 252 с.
14. Гончарук-Чолач Т. В., Джугла Н. В. Політична взаємодія як комунікативний процес: засоби масової інформації та політична пропаганда. Науковий журнал «Політичне життя». Донецький національний університет імені Василя Стуса. 2021. С. 25–30
15. Кормич Б. А. Інформаційна безпека: організаційно-правові основи: навч. посіб. / Б. А. Кормич. К.: Кондор, 2012. 384 с.
16. Міжнародна інформація : навч. посіб. / М. П. Требін, І. О. Поліщук, Н. П. Осипова та ін.; за ред. М. П. Требіна. Харків : Право, 2014. 336 с.
17. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права (1973). / Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043
18. Arendt, Hannah. (1982). Lectures on Kant's Political Philosophy. The University of Chicago Press, Chicago. 174 p.

19. Arquilla J. (1997). Looking a head: preparing for information-age conflict / J. Arquilla, D. Ronfeldt // In Athena's camp. Preparing for conflict in the information age. Ed. by J. Arquilloa, D. Ronfeldt. Santa Monica. 237 p.
20. Durham P. (2001). Speaking into the Air: A History of the Idea of Communication / Peters John Durham // University of Chicago Press. 304 p.
21. Jurrat N. Mapping Digital Media: Citizen Journalism and the Internet. Issue 4. London, 2017. 20 p.
22. McQuail Denis. (1994). Mass Communication Theory: An Introduction. Third edition. London: Sage Publications. 184 p.
23. Merten K. Die Wirklichkeit der Medien. Eine Einführung in die Kommunikationswissenschaft. Opladen: Westdeutscher Verlag, 2019. 690 S

Допоміжна література

1. Загальна декларація прав людини (1948). / Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015
2. Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 травня 2013 р. № 386-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-%D1%80>.
3. Гресько О. В. Всесвітні служби мовлення як інструмент міжнародних медіакомунікацій. Права людини в медіаосвіті та медіа діяльності в Україні. К.: Інститут журналістики, 2018. С. 60–64.
4. Декларація щодо основних принципів, що стосуються внеску засобів масової інформації у зміцнення миру та міжнародного взаєморозуміння, у розвиток прав людини (1978). / Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_393
5. Кавун С. В. Основи інформаційної безпеки : навч. посібн. Кіровоград : КНТУ, 2012. 442 с.
6. Калуга В.Ф. (2014). Знання як результат активності людини, особливості його набуття і верифікації // Гуманітарні студії. Збірник

- наукових праць. Випуск 23 / редкол.: А.Є.Конверський [та ін.]. К. :
Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет». С. 27–37.
7. Почепцов Г. Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології XXI століття. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2017. 260 с.
 8. Почепцов Г. Сенси і війни: Україна і Росія в інформаційних і смислових війнах. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 286 с.
 9. Klynina Tetiana. Information aggression on the Internet // ICS-2021: Інформація, комунікація, суспільство, матеріали міжнародно-практичної конференції, Львів, 20-22 травня 2021. С. 35–37

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

1. <http://www.mon.gov.ua/> – сайт Міністерства освіти і науки України
2. <http://el.visit.net/> – каталог українських Web-ресурсів
3. <http://weblist.gu.net/> – каталог українських Web-ресурсів
4. <http://www.aries.eu.int/> – європейські інформаційно-аналітичні центри
5. <http://www.bbc.co.uk/ukrainian/> – українська служба BBC
6. <http://www.cnn.com/> – новини CNN
7. <http://www.europa.eu.com/> – сайт ЄС
8. <http://www.inf.kiev.ua/> – ділова Україна
9. <http://www.isi.gov.uk/> – матеріали ЄС і РЄ
10. <http://www.mfa.gov.ua/> – веб-сайт Міністерства закордонних справ України
11. <http://www.reuters.com/> – сайт Рейтерс
12. <http://www.search.global.epnet.com/> – електронний формат наукових журналів
13. <http://www.security.com.ua/> – інформація про новітні розробки в галузі технологій систем безпеки інформації в Україні та за кордоном
14. <http://www.un.org/> – сайт ООН

15. <http://www.unesco.org> – сайт ЮНЕСКО

16. <https://mip.gov.ua/> – офіційний сайт Міністерства інформаційної політики України

14. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ПОНЯТТЯ

Автоматизовані робочі місця – це робочі місця, за допомогою яких працівники мають змогу збирати, зберігати, шукати, передавати, обробляти інформацію з використанням обчислювальної техніки, комп'ютерних інформаційних мереж, засобів і каналів зв'язку.

Агресія мовна – використання мови з метою завдати шкоди або принизити іншу особу.

Акт комунікативний – елементарна одиниця мовної взаємодії, яка передає певний зміст.

Акт спілкування – процес обміну інформацією між двома чи більше особами.

Атмосфера спілкування – емоційний стан та контекст, у якому відбувається комунікація.

База даних – організована сукупність блоків інформаційних елементів, представлених на машинних носіях, призначених і придатних для оперативного рішення різноманітних задач користувача із застосуванням засобів обчислювальної техніки.

Безкризовість інформаційного комплексу – неможливість виникнення криз у інформаційному суспільстві.

Бюро інформації та друку НАТО – підрозділ НАТО, спрямований на інформування громадськості та забезпечення щоденних зв'язків НАТО із засобами масової інформації.

Веб браузер – це програма-клієнт, що використовується для перегляду матеріалу (документів), підготовленого для Веб.

Веб-сторінка (англ. Web-page) – інформаційний ресурс доступний в мережі World Wide Web (Всесвітня павутина), який можна переглянути у веб-браузері.

Використання інформації – задоволення інформаційних потреб громадян, юридичних осіб і держави.

Віртуальна реальність – це комп'ютерні системи, які забезпечують візуальні і звукові ефекти, що занурюють глядача в уявний світ за екраном.

Вплив комунікативний – здатність впливати на думки, поведінку чи емоційний стан співрозмовника через мовленнєву взаємодію.

Вплив мовленнєвий – вплив, який мова або мовленнєві стратегії мають на сприйняття або дії співрозмовника.

Гіпертекст – це така форма організації тексту, при якій його одиниці представлені не в лінійній послідовності, а як система явно вказаних можливих переходів, зв'язків між ними; текст для перегляду на комп'ютері, який містить зв'язки з іншими документами («гіперзв'язки» чи «гіперпосилання»); читач має змогу перейти до пов'язаних документів безпосередньо з вихідного (первинного) тексту, активізувавши посилання.

Громадські медіа – це ресурси в мережі Інтернет, які дають можливість своїм користувачам спілкуватися, обмінюватися різними видами інформації – текстової, звукової, фото та відео. *Дезінформація* – різновид інформації, її використовують для з'ясування напрямків діяльності військовопромислових відомств або інших відомств для з'ясування важливих проблем.

Департамент суспільної інформації – це важлива ланка інформаційної системи ООН, яка займається допомогою інформаційним органам, просвітнім закладам, державним і недержавним організаціям на міжнародному рівні, а також розповсюдженням інформації про ООН.

Джерела інформації – це встановлені законом бази і банки даних із широким типом представництва, які використовуються у дипломатичній практиці, діяльності міжнародних організацій, у регулюванні міжнародних конфліктів, у передачі особистої інформації; це передбачені або встановлені законом носії інформації, до яких входять документи, інші носії, що зберігають інформацію, повідомлення засобів масової комунікації, фундаментальну інформацію або публічні виступи.

Документ – матеріальний носій, що містить інформацію, основними функціями якого є її збереження та передавання у часі та просторі; одне з джерел, для отримання первинної емпіричної інформації, засіб закріплення різними способами на спеціальному матеріалі (носії) інформації про факти, події, явища об'єктивної дійсності та мислиневої діяльності людей.

Електронна бібліотека – це розподілена інформаційна система, що дозволяє надійно накопичувати, зберігати й ефективно використовувати різноманітні колекції електронних документів у зручному для користувачів вигляді через глобальні мережі передачі даних. *Електронна колекція* – множина електронних документів, що мають однотипні формальні ознаки і містять фактографічну інформацію.

Електронна культура – нова культура, заснована на розвитку комп'ютерної комунікації і засобів інформації.

Електронний документ – сукупність даних у пам'яті комп'ютера або на зовнішньому машинному носії інформації, призначена для сприйняття людиною за допомогою відповідних програмних і апаратних засобів.

Електронний ресурс – умовна одиниця інформації, що має внутрішню структуру (як просту, так і складну).

Закон спілкування – загальноприйняті принципи та норми, що регулюють процес комунікації та забезпечують ефективний обмін інформацією між людьми.

Засоби масової інформації – засоби, призначені для публічного поширення друкованої або аудіовізуальної інформації; основні транслятори масової інформації у сучасному світі. *Захист інформації* – це комплекс заходів, проведених власником інформації, по забезпеченню своїх прав на володіння інформацією і її розповсюдження, створенню умов, що обмежують її поширення і виключають або істотно ускладнюють несанкціонований, незаконний доступ до засекреченої інформації і її носіїв; сукупність правових, адміністративних, організаційних, технічних та інших заходів, що забезпечують збереження, цілісність інформації та належний порядок доступу до неї.

Зберігання інформації – це забезпечення належного стану інформації та її матеріальних носіїв.

Знання – це продукт інформаційної діяльності, реалізований у вигляді системних суджень відносно певних явищ.

Ідіолект – індивідуальний стиль мовлення кожної людини, який відображає її особистісні мовні звички та унікальне використання мови.

Інтегрована інформаційна мережа – мережа, що об'єднує всі засоби передачі та розподілу інформаційних потоків.

Інтернет – це глобальна соціально-комунікаційна комп'ютерна мережа, призначена для задоволення особистісних і групових комунікаційних потреб за рахунок використання телекомунікаційних технологій.

Інтернет-мем – явище спонтанного розповсюдження певної інформації Інтернетом усіма можливими способами (електронною поштою, в месенджерах, форумах, блогах тощо), почало використовуватись у середині першого десятиліття ХХІ століття.

Інтерфейс користувача – комплекс програмних засобів, що забезпечують взаємодію користувача із системою.

Інформатизація – це процес широкомасштабного використання інформаційно-комунікаційних технологій у всіх сферах соціально-економічного, політичного і культурного життя суспільства з метою підвищення ефективності використання інформації і знань для управління, задоволення інформаційних потреб громадян, організацій і держави і створення передумов переходу країни до інформаційного суспільства.

Інформаційна безпека – це стан захищеності суспільства, держави, особистості, стан захищеності інформаційних ресурсів, які забезпечують прогресивний розвиток життєво важливих сфер суспільства.

Інформаційна війна – використання і управління інформацією з метою набуття конкурентоздатної переваги над супротивником.

Інформаційна зброя – сукупність спеціалізованих (фізичних, інформаційних, програмних, радіоелектронних) методів і засобів тимчасового або безповоротного виводу з ладу функцій і служб інформаційної інфраструктури в цілому або окремих її елементів.

Інформаційна інфраструктура – сукупність центрів і каналів створення, накопичення, зберігання, обробки, передачі і використання інформації.

Інформаційна культура – це сукупність системних відомостей про способи отримання знань та навички їх використання за допомогою сучасних інформаційних технологій.

Інформаційна політика – діяльність, спрямована на створення умов для отримання громадянами інформації, що задовольняє їхні потреби і інтереси, розвиток відповідних технічних засобів, що забезпечують створення і доставку інформаційних ресурсів ділового, розважального, науково-освітнього та іншого характеру, забезпечення міжнародних контактів і зв'язків держави і суспільства.

Інформаційна політика ООН – головний напрям і спосіб діяльності організації в галузі інформації з метою забезпечення доступу громадськості до інформації; зміцнення матеріально-технічних, фінансових, правових і наукових основ інформаційної діяльності; забезпечення ефективного використання інформації;

сприяння міжнародному співробітництву та допомоги країнам, що розвиваються в галузі інформації.

Інформаційна послуга – послуга, орієнтована на задоволення інформаційних потреб користувачів шляхом надання інформаційних продуктів; здійснення інформаційної діяльності у визначений час і визначеній законом формі по доведенню інформаційної продукції до споживачів з метою задоволення їх інформаційних потреб

Інформаційна потреба – це усвідомлення користувачем необхідності вивчення комплексу даних, що доповнюють початкові знання користувача.

Інформаційна продукція - матеріалізований результат інформаційної діяльності, призначений для задоволення потреб суб'єктів інформаційних відносин; матеріалізований результат інформаційної діяльності, призначений для задоволення інформаційних потреб громадян, державних органів, підприємств, установ та організацій.

Інформаційна ситуація – інформаційне відображення ситуації аналітиком при аналізі міжнародних подій. *Інформаційна технологія* – заходи, пов'язані із створенням та продажем інформаційного програмного забезпечення з метою задоволення інформаційних потреб. *Інформаційне право* – це система соціальних норм і відносин, що виникають в інформаційній сфері – сфері виробництва, перетворення і споживання інформації, яка охороняється державою.

Інформаційне середовище – сукупність інформаційної інфраструктури, інформаційних технологій, інформаційних ресурсів і інформаційних відносин.

Інформаційне суспільство – це таке суспільство, в якому виробництво і споживання інформації є найважливішим видом діяльності, а інформація признається найзначнішим ресурсом; це суспільство, в якому є реалізованим загальний доступ до глобальних джерел інформації і автоматизованої її обробки; ступінь в розвитку сучасної цивілізації, що характеризується збільшенням ролі інформації і знань в житті суспільства, зростанням частки інфокомунікацій, інформаційних продуктів і послуг у валовому внутрішньому продукті, створенням глобального інформаційного простору, що забезпечує ефективну інформаційну взаємодію людей, їх доступ до світових інформаційних ресурсів і задоволення їх соціальних і особових потреб в інформаційних продуктах і послугах.

Інформаційний вибух – значне збільшення обсягів інформації.

Інформаційний злочин – навмисні дії, спрямовані на розкрадання або руйнування інформації в інформаційних системах і мережах, які виходять з корисливих або хуліганських спонукань.

Інформаційний продукт – документована інформація, підготовлена відповідно до потреб користувачів і представлена у формі товару.

Інформаційний потенціал – це сукупність інформаційних засобів країни, що включають комп'ютерні мережі, національну систему інформації (національну інфраструктуру), сукупність самої інформації в різноманітних її різновидах.

Інформаційний простір – це система спільного використання національних інформаційних ресурсів за узгодженими сферами і напрямками діяльності; сукупність банків і баз даних, технологій їх супроводу і використання,

інформаційних телекомунікаційних систем, що забезпечують інформаційну взаємодію організацій і громадян та задоволення їхніх інформаційних потреб.

Інформаційні аналітичні центри – установи, які надають комплекс послуг ситуаційного, оперативного і стратегічного аналізу.

Інформаційні відносини – відносини, які виникають у політичній, економічній, духовній (культурній), соціальній, науково-технічній та міжнародній сферах життя і діяльності суспільства, держави з питань одержання, використання, розповсюдження і захисту інформації.

Інформаційні дані – це документально оформлена інформація у вигляді відповідних документів на паперових чи інших загально визнаних і законодавчо закріплених зразках носіїв інформації. Носіями інформації можуть бути певні матеріальні предмети: корисні копалини, зразки виробничої продукції, техніки, сукупність сировини, явища природи, фотокартки, відео-, кіно-, аудіозаписи, пам'ять і свідомість людини тощо.

Інформаційні ресурси – це засоби, можливості і джерела інформації, які визначають роль і місце держави в світі і виступають показником національного багатства країни.

Національний інформаційний продукт — це матеріальний або нематеріальний результат інформаційної діяльності, який має синтезований характер, оскільки поєднує в собі результати інформаційної інтелектуальної діяльності суспільства та технічні засоби інформаційного забезпечення.

Інформаційні технології – матеріалізовані на базі інформаційної інфраструктури знання в області створення, накопичення, збереження, обробки, передачі і використання інформації.

Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах – це сукупність дій, спрямованих на пізнання сутності, причин, тенденцій розвитку подій і явищ на світовій арені, розгляд і оцінювання, вироблення на основі аналізу і обробки міжнародної інформації висновків і рекомендацій.

Інформаційно-комунікаційні технології – часто використовується як синонім до інформаційних технологій, хоча ІКТ це загальніший термін, який підкреслює роль уніфікованих технологій та інтеграцію телекомунікацій (телефонних ліній та бездротових з'єднань), комп'ютерів, підпрограмного забезпечення, програмного забезпечення, накопичувальних та аудіовізуальних систем, які дозволяють користувачам створювати, одержувати доступ, зберігати, передавати та змінювати інформацію.

Інформація – будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді; дані, що використовуються для отримання нових знань чи прийняття рішень; це цілеспрямовані знання про об'єкти, представлені в різноманітних моделях; відомості про об'єкти та явища навколишньої дійсності, про їхні параметри, властивості та стан, які знижують ступень невизначеності та неповноти знання про ці об'єкти та явища.

Канал комунікації – засіб або шлях, через який передається інформація між комунікаторами, наприклад, вербальний, невербальний, електронний або письмовий.

Кібервійна – комп'ютерне протистояння у просторі Інтернету.

Класифікація документів – розподіл документів за різними критеріями для розробки методів їх аналізу та використання в наукових дослідженнях, соціальній практиці.

Комунікаційний процес – це зумовлений ситуацією й соціально-психологічними особливостями комунікаторів процес встановлення і підтримання контактів між членами певної соціальної групи чи суспільства в цілому на основі духовного, професійного або іншого єднання учасників комунікації.

Комунікаційні технології – засоби передачі інформації.

Конфіденційні джерела інформації – це джерела спеціального призначення, які захищаються законом і охороняються засобами держави.

Критерії оцінки інформаційної безпеки – методологічна база для визначення вимог захисту комп'ютерних систем від несанкціонованого доступу, створення захисних систем та оцінки ступені захищеності.

Масова інформація – інформація, що поширюється з метою її доведення до необмеженого кола осіб.

Медіа грамотність – сукупність навичок та вмінь, які дозволяють людям аналізувати, оцінювати і створювати повідомлення в різних видах медіа, жанрах і формах.

Мем – одиниця культурної інформації, поширювана від однієї людини до іншої за допомогою імітації, навчання тощо.

Мережева війна – форма ведення конфліктів, коли її учасники застосовують мережеві форми організації, доктрини, стратегії та технології, пристосовані до сучасної інформаційної доби.

Мережева література (віртуальна література) – різновид літературного мистецтва, який характеризується залежністю тексту від цифрового носія, а це в свою чергу надає можливість створення нелінійних, розгалужених структур і створює підґрунтя для залучення мультимедіа в літературний текст.

Метадані, метаінформація – «Дані про дані», «інформація про інформацію», формалізований опис колекції, документа або об'єкта.

Міжнародна інформаційна діяльність – забезпечення громадян, державних органів, підприємств, установ і організацій офіційно документованою або публічно оголошеною інформацією про зовнішньополітичну діяльність України, події і явища в інших країнах, а також у цілеспрямоване поширення державними органами, об'єднаннями громадян, засобами масової інформації та окремими громадянами всебічної інформації про Україну.

Міжнародна інформаційна політика – стратегія, напрями і завдання держави у сфері збирання, зберігання, використання та поширення інформації та інформаційних ресурсів у системі міжнародних відносин.

Міжнародна інформація – сукупність відомостей про систему міжнародних відносин, а також про структуру, загальні властивості інформації і питання, пов'язані з пошуком, збиранням, аналізом, зберіганням та розповсюдженням інформації у системі міжнародних відносин; сукупність відомостей, які циркулюють в міжнародному інформаційному просторі; документовані або публічно оголошені відомості про події та явища у міжнародному товаристві, які зафіксовані на матеріальних носіях з реквізитами, які дозволяють ідентифікувати ці відомості; складова глобальної комунікації між суб'єктами

міжнародних відносин, які виникають у всіх сферах життєдіяльності держави і суспільства при одержанні, зберіганні та використанні інформації; інформація, яка вироблена в межах окремої країни, але поширюється в інших країнах; документовані або публічно оголошені відомості про події, явища і процеси у міжнародному співтоваристві (міжнародному інформаційному просторі), зафіксовані на матеріальних носіях з реквізитами, які дозволяють ідентифікувати ці відомості.

Міжнародна обстановка – сукупність факторів, які впливають на стан, розвиток і результати міжнародних відносин.

Міжнародний інформаційний простір – система середовища буття людини, яка забезпечує діяльність будь-якої системи, зокрема – системи міжнародних відносин; система спільного використання національних інформаційних ресурсів за узгодженими сферами і напрямками діяльності; сума складних інформаційних технологій, які є основою і визначальним компонентом промислово-економічного комплексу транснаціональних спільнот, які впливають на формування світоглядних процесів у суспільстві.

Міжнародні інформаційні системи – це сукупність різноманітних інформаційних ресурсів та технологій, які знайшли свій інституційний вияв та організаційне оформлення для вирішення тактичних і стратегічних завдань у сфері міжнародного обміну інформацією.

Міжособистісні джерела інформації – це джерела інформації, до яких належать міжособистісні контакти на різних рівнях представництва, тобто міжособисті контактні представників зовнішньої політики, відомств, керівництв відповідних відомств за усіма напрямками співробітництва, а також дипломатичні контакти і контакти, представлені в державі в рамках міжнародних форумів (організацій).

Моделі комунікації – теоретичні схеми, які описують процес комунікації між людьми, враховуючи різні етапи передачі, прийому та обробки інформації.

«Мозковий центр» – незалежна, не орієнтована на прибуток дослідницька організація, що створена з метою обговорення і по можливості просування важливих для публічного життя рішень, а також просування тієї або іншої практичної і впливової політики в певній сфері суспільного життя.

Національний інформаційний потенціал – це сукупність інформаційних засобів країни, які включають інформаційну інфраструктуру (інформаційні та комп'ютерні мережі, інформаційні системи; структуру національної системи інформації; сукупність різних видів інформації; інформаційно-аналітичну структуру; інформаційні служби та засоби масової телекомунікації.

Національний інформаційний продукт – матеріальний або нематеріальний результат інформаційної діяльності, що створюється за допомогою поєднання інтелектуальної діяльності людини та синтезованих засобів зв'язку; матеріальний або нематеріальний результат інформаційної діяльності, який має синтезований характер, оскільки поєднує в собі результати інформаційної інтелектуальної діяльності суспільства та технічні засоби інформаційного забезпечення; сукупність інформаційних потоків як національного, так і закордонного походження, котрі функціонують на території держави.

Національний інформаційний простір – сукупність інформаційних потоків як національного так і закордонного походження, що функціонують на території держави.

Міжнародна інформаційна політика — стратегія, напрями і завдання держави у сфері збирання, зберігання, використання та поширення інформації та інформаційних ресурсів у системі міжнародних відносин.

Нетократія – це нова форма управління суспільством, в рамках якої основною цінністю є не матеріальні предмети (гроші, нерухомість і т. д.), а інформація.

Одержання інформації – це набуття, придбання, накопичення у відповідності з чинним законодавством України документованої або публічно оголошеної інформації громадянами, юридичними особами та державою.

Опосередковані джерела інформації – це джерела інформації, які виступають посередником між конкретним джерелом інформації та суб'єктами міжнародних відносин.

Опосередковані неофіційні джерела інформації – це громадські організації та рухи, політичні партії, політичні структури, соціологічні установи, альтернативні засоби масової комунікації, а також незалежні інформаційно-аналітичні центри, які створюють суб'єктивні оціночні прогнози.

Опосередковані офіційні джерела інформації – це органи державної влади, спеціалізовані науково-дослідні інститути та відомчі установи (наприклад, Міністерство закордонних справ), силові структури та інші державні органи, які виступають з офіційною точкою зору. Офіційним джерелом інформації про стан країни на міжнародній арені є Президент країни та міністр закордонних справ.

Основні види інформаційної діяльності – одержання, використання, поширення та зберігання інформації розповсюджуються на даний вид інформаційної діяльності.

Паблік релейшнз (PR) – це функція менеджменту, дає оцінку ставленню громадськості, ідентифікує політику та дії індивідуума або організації з громадськими інтересами та реалізує програму дій задля знаходження суспільного розуміння та прийняття.

Поширення інформації – це оприлюднення, реалізація у встановленому законом порядку документованої або публічно оголошеної інформації.

Правова інформація – це сукупність документованих або публічно оголошених відомостей про право, його систему, джерела, реалізацію, юридичні факти, правовідносини, правопорядок, правопорушення і боротьбу з ними та їх профілактику тощо.

Правовий документ – це будь-який матеріальний об'єкт, в якому фіксуються різноманітні знання про право, які призначені для передачі в часі і просторі і використовуються в суспільній практиці.

Процес інформаційно-аналітичної діяльності – сукупність спрямованих на визначений предмет операцій мислення і технологічних процедур, виконання яких в певній послідовності із використанням засобів забезпечує вирішення поставленого завдання.

Психологічна війна – сукупність різних форм, методів і засобів впливу на людину з ціллю зміни в бажаному напрямку її психологічних характеристик

(поглядів, думок, ціннісних орієнтацій, настроїв, установок, мотивів, стереотипів поведінки), а також групових норм, масових настроїв, суспільної свідомості в цілому.

Публічна сфера – це сфера, яка пов'язана з діяльністю приватних громадян, що виступають як публіка (самодостатнє джерело політичної влади).

Світовий інформаційний ринок – це головним чином продаж і купівля послуг з використанням різних баз даних.

Семантична модель – формалізоване представлення значимих (семантичних) одиниць предметної області і структури значимих зв'язків між ними.

Спілкування успішне – взаємодія, в якій учасники досягають поставлених цілей, ефективно обмінюються інформацією і забезпечують взаєморозуміння.

Теледоступ, віддалений доступ – доступ до програм і даних з віддаленого терміналу через канали і засоби зв'язку.

Технології міжнародної інформації – це інтелектуально спроектовані комплексні алгоритми інформаційних дій (певних заходів, акцій, кампаній), які спрямовані на системне забезпечення розвитку міжнародних відносин за умов становлення інформаційного суспільства.

Технології управління інформацією – це певні менеджерські способи та дії, які спрямовуються на досягнення завдань управління за безпосереднього використання інформації як головного ресурсу.

Трансакція – процес обміну інформацією або ресурсами між комунікантами, що супроводжується взаємними впливами і змінами в їхніх ставленнях і поведінці.

Фабрика думок в міжнародних відносинах – це незалежні, не засновані на інтересах певних груп впливу неприбуткові організації, які здійснюють експертизу і виробляють положення задля впливу на процеси вироблення політики на різних її рівнях.

Шум інформаційний – перешкоди, які заважають ефективному сприйняттю і передачі інформації в процесі комунікації.

Електронне навчальне видання комбінованого використання
Можна використовувати в локальному та мережному режимі

Панасенко Ганна Сергіївна

МІЖНАРОДНА ІНФОРМАЦІЯ

Методичні рекомендації до вивчення дисципліни
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю
291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
освітньої програми «Міжнародні відносини та регіональні студії»

В авторській редакції

Підписано до розміщення 21.05.2025. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 3,96. Обсяг 0,934 Мб. Зам. № 410/25.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3367 від 13.01.2009
Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна